

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БӘЙРӘКӘТАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАР

№ 26

Бәйрәкәтамак ав.

29.11.2024 ел

«Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл жирлегендә бюджет процессы турында»гы нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»гы 131-ФЗ санлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында»гы 45-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы «Бәйрәкәтамак авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл жирлегендә бюджет процессы турында»гы күшымтада бирелә торган нигезләмәне расларга.

2. Тубәндәгеләрне үз көчен югалткан дип танырга:

-Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Бәйрәкәтамак авыл жирлеге Советының 2023 елның 31 маенданы «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл жирлегендә бюджет процессы турында»гы нигезләмәне раслау хакында» 8 санлы карарын;

- Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Бәйрәкәтамак авыл жирлеге Советының 2023 елның 19 октябрендәге «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Бәйрәкәтамак авыл жирлеге Советының 2023 елның 31 маенданы 8 санлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл жирлегендә бюджет процессы турында»гы нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында»гы 29 санлы карарын;

- Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Бәйрәкәтамак авыл жирлеге Советының 2024 елның 22 мартаңданы «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Бәйрәкәтамак авыл жирлеге Советының 2023 елның 31 маенданы 8 санлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл жирлегендә бюджет процессы турында»гы нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында»гы 3 санлы карарын;

3. Өлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгару (<https://pravo.tatarstan.ru>) Элемтә, мәгълүмат технологияләре һәм массакүләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт (Роскомнадзор) тарафыннан 2013 елның 17 декабрендә бирелгән ЭЛ ФС77-60244 санлы массакүләм мәгълүмат чарасы буларак теркәлү турында таныклык) һәм Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составынданы «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә <http://jutaza.tatarstan.ru/> электрон адресы буенча дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының бердәм порталы «Рәсми Татарстан» ны урнаштыру юлы белән рәсми рәвештә халыкка игълан итәргә.

4. Өлеге карар рәсми игълан ителгән көненнән үз көченә керә.

5. Аның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Бәйрәкәтамак авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

Бәйрәкәтамак авыл жирлеге башлыгы

— 3.М.Әгълиева

Татарстан Республикасы Ютазы
муниципаль районы Бәйрәкәтамак
авыл жирлеге Советының 2024
елның “29”ноябрь 26 санлы
карарина күшымта

«Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Бәйрәкәтамак авыл
жирлегендә бюджет процессы турында» нигезләмә

1 БҮЛЕК. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 маддә. Элеге Нигезләмәне хокукий җайга салу предметы

Элеге Нигезләмә белән Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның «Бәйрәкәтамак авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә (алга таба - муниципаль берәмлек) бюджет процессында катнашучылар составы һәм аларның бюджет вәкаләтләре, муниципаль берәмлекнең жирле бюджеты проектын (алга таба - жирле бюджет) төзү, карау һәм раслау тәртибе, жирле бюджетны үтәү тәртибе, бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау тәртибе, шулай ук муниципаль финанс контроле нигезләре белән билгеләнә.

2 маддә. Төшенчәләр һәм терминнар

Элеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәләрдә кулланыла.

2 БҮЛЕК. БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫНДА КАТНАШУЧЫЛАР һәм АЛАРНЫң БЮДЖЕТ ВӘКАЛӘТЛӘРЕ

3 маддә. Муниципаль берәмлектә бюджет процессында катнашучылар

Муниципаль берәмлектә бюджет процессында катнашучылар булып:

- 1) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Бәйрәкәтамак авыл жирлеге башлыгы (алга таба-муниципаль берәмлек башлыгы);
- 2) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Бәйрәкәтамак авыл жирлеге Советы (алга таба-муниципаль берәмлек Советы);
- 3) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы муниципаль Бәйрәкәтамак авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба-муниципаль берәмлек Башкарма комитеты);
- 4) жирле бюджетны төзүне һәм үтәүне оештыруны гамәлгә ашыручи муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житәкчесе (алга таба-муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты);
- 5) муниципаль берәмлекнең тышкы муниципаль финанс контроле органы-жирлекнең Ревизия комиссиясе (алга таба-контроль-хисап органы);
- 6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр);
- 7) жирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары (администраторлары);
- 8) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары);
- 9) бюджет акчаларын алучылар;
- 10) жирлекнең финанс органы;

4 маддә. Муниципаль берәмлек башлыгының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлек башлыгы:

- 1) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның «Бәйрәкәтамак авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Уставында (алга таба - муниципаль берәмлек уставы)

билгеләнгән тәртиптә финанс һәм бюджет мәсьәләләре буенча муниципаль берәмлек Советы кабул иткән муниципаль хокукий актларга күл күя һәм аларны халыкка житкәрә;

2) Россия Федерациясе бюджет законнарында, муниципаль берәмлек уставында һәм муниципаль берәмлекнең башка муниципаль хокукий актларында үзенә беркетелгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

5 маддә. Муниципаль берәмлек Советының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлек Советы:

1) җирле бюджетны һәм аның үтәлеше турындагы еллык хисапны карый һәм раслый;

2) уздырыла торган тыңлаулар барышында үз утырышларында җирле бюджет үтәлешенең аерым мәсьәләләрен карау барышында һәм депутат гарызнамәләренә бәйле рөвештә тикшереп тора;

3) Россия Федерациясе законнары нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

6 маддә. Муниципаль берәмлек Башкарма комитетының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты:

1) җирле бюджет проектын төзүне тәэммин итә һәм аны кирәkle материаллар һәм документлар белән бергә муниципаль берәмлек Советы раславына кертә;

2) Әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексында башкасы каралмаган булса, бюджетара трансфертларны бүлү методикаларын һәм (яисә) бирү тәртипләрен эшли һәм раслый;

3) җирле бюджет үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэммин итә;

4) муниципаль берәмлек советын раслауга җирле бюджет үтәлеше турында хисап тапшыра;

5) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэммин итә;

6) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

7 маддә. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты вазыйфаи затының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты:

1) җирле бюджет проектын төзи һәм аны муниципаль берәмлек советына керту өчен кирәkle документлар һәм материаллар белән тапшыра;

2) җирле бюджет үтәлешен оештыра;

3) бюджет хисабын төзү тәртибен билгели;

4) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

8 маддә. Контроль-хисап органының бюджет вәкаләтләре

Контроль-хисап органы:

1) тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра;

2) бюджет акчаларыннан файдалануның экономиялелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудитын гамәлгә ашыра;

3) җирле бюджет турындагы каарлар проектларына, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка муниципаль норматив хокукий актларына, шул исәптән җирле бюджет күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезлелегенә экспертиза үткәрә;

4) муниципаль программаларга экспертиза ясый;

5) бюджет процессына анализ һәм мониторинг үткәрә, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган тайпышларны бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерли;

6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, жирле бюджет көрөнбәрлек бюджет акчаларын тарафыннан әзчә финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерли;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Жирлекнең контроль-хисап органы вәкаләтләре килешү нигезендә Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Контроль-хисап органына тапшырылырга мөмкин.

9 маддә. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

1) аңа расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтиҗәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэмин итә;

2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын курсәтүчеләрнең һәм алучыларның исемлеген төзи;

3) үзенә расланган бюджет йөкләмәләре һәм бюджет ассигнованиеләре лимитлары чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

4) жирле бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезли;

5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын курсәтүчеләр һәм алучылар буенча бүлә һәм жирле бюджетның тиешле өлешен үти;

6) бюджет йөкләмәләре лимитларын булдыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

7) жыелма бюджет язмасын төзу һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булып торган бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәр төзи һәм раслый;

10) алучылар тарафыннан максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрнең, субвенцияләрнең һәм башка бюджетара трансфертларның, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрнең һәм бюджет инвестицияләренең, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнәң үтәлешен тәэмин итә;

11) бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисабын төзи;

12) муниципаль берәмлек исеменнән үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча жавап бирә;

13) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

14) ижтимагый финанслар белән идарә итүнен дәүләт интеграцияләнгән мәгълүмат системасында «Электрон бюджет» федераль бюджет акчалары (дәүләт оборона заказына кертелгән капитал төзелеш объектларыннан һәм күчмәсез мәлкәт объектларыннан тыш) капитал кертемнәрне финанс белән тәэмин итү (финанслашу) чыганагы булган капитал төзелеш объектлары һәм күчмәсез мәлкәт объектлары турында белешмәләр төзи.

2. Бюджет акчаларын бүлүче:

1) жирле бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсыныңдағы бюджет акчаларын күрсәтүчеләр һәм (яисә) алучылар буенча бүлә һәм жирле бюджетның тиешле өлешен үти;

3) бюджет акчаларын үз карамагында булган баш бүлүчегә бюджет язмасын төзу һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

4) алучылар тарафыннан максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрнең, субвенцияләрнең һәм башка бюджетара трансфертларның, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрнең һәм бюджет инвестицияләренең, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнәң үтәлешен тәэммин итә;

5) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче билгеләгән очракта һәм тәртиптә үз карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

10 маддә. Жирле бюджет керемнәре баш администраторларының (администраторларының) бюджет вәкаләтләре

1. Жирле бюджет керемнәренең баш администраторы:

1) жирле бюджет керемнәренең үзенә буйсынган администраторлары исемлеген төзи;

2) уртача сроклы финанс планын һәм (яисә) жирле бюджет проектын төзу өчен кирәkle белешмәләр тапшыра;

3) касса планын төзу һәм алып бару өчен белешмәләр тапшыра;

4) жирле бюджет керемнәренең баш администраторының бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганаклары исемлеге нигезендә жирле бюджет керемнәре чыганаклары реестрын үзенә беркетелгән керемнәр чыганаклары буенча алып бара;

6) жирле бюджетка керемнәр керүне фаразлау методикасын мондый методикага Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә раслый;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2. Жирле бюджет керемнәре администраторы:

1) алар буенча жирле бюджетка түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны исәпләүне, исәпкә алуны һәм аларның дөреслеген тикшереп торуны гамәлгә ашыра;

2) жирле бюджетка түләүләр буенча бурычларны, пеняларны һәм штрафларны түләтүне гамәлгә ашыра;

3) жирле бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Карап кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә тапшыра;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләрне исәпкә алу (төгәлләштерү) турында Карап кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) жирле бюджет керемнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирле бюджет керемнәренең баш администраторына жирле бюджет керемнәренең тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәkle белешмәләрне һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;

6) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен физик һәм юридик затлар тарафыннан түләнергә тиешле сумманы исәпләү көненнән дә соңга калмычча, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганаклары булган башка түләүләр өчен дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт Мәгълүмат

Системасына дәүләт һәм муниципаль түләуләр турында 2010 елның 27 июлендәге «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтуне оештыру турында»ғы 210-ФЗ санлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә дәүләт мәғълүмат системасына дәүләт һәм муниципаль түләуләр турында мәғълүмат бирә;

7) жирле бюджетка түләуләр буенча бурычны түләтүгә өметсез дип тану турында Карап кабул итә;

8) Россия Федерациисе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

11 маддә. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторларының (администраторларының) бюджет вәкаләтләре

1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы:

1) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә буйсынган администраторлары исемлекләрен тәзи;

2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләуләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

3) үз карамагына бүләп бирелгән жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын юкка чыгару өчен билгеләнгән ассигнованиеләрдән файдалануның адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэммин итә;

4) бюджет ассигнованиеләрен жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бүлә һәм жирле бюджетның тиешле өлешен үти;

5) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының бюджет хисабын тәзи;

6) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне фаразлау методикасын мондый методикага Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә раслый;

7) бюджет ассигнованиеләренең нигезләмәләрен тәзи.

2. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

1) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләуләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының жирле бюджетка тулышыгын һәм үз вакытында керүен тикшереп тора;

3) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча жирле бюджетка керемнәрне һәм жирле бюджеттан түләуләрне тәэммин итә;

4) бюджет хисабын тәзи һәм тапшыра;

5) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының тиешле баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен башкара, аның карамагында;

6) Россия Федерациисе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

12 маддә. Бюджет акчаларын алучының бюджет вәкаләтләре

Бюджет акчаларын алучы:

1) бюджет сметасын тәзи һәм үти;

2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең җиткерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның нәтижәлелеген, максатчан характеристын тәэммин итә;

4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- 5) бюджет исәбен алып бара (бюджет исәбен алып баруны тәэммин итә);
- 6) бюджет хисабын төзи (бюджет хисабын булдыруны тәэммин итә) һәм бюджет акчаларын алушының бюджет хисабын бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) тапшыра;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрән жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3 БҮЛЕК. ЖИРЛЕ БЮДЖЕТ ПРОЕКТЫН ТӘЗҮ

13 маддә. Жирле бюджет проектын тәзү тәртибе һәм сроклары

1. Жирле бюджет проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэммин иту максатларында муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә төzelә.
2. Жирле бюджет проекты Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төzelә.
3. Жирле бюджет проекты муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет турындагы карары белән өч елга - чираттагы финанс елына һәм план чорына раслана.
4. Жирле бюджет проектын тәзү-муниципаль берәмлек Башкарма комитетының аерым бер өстенлеге. Жирле бюджет проектын турыдан-туры муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты төзи.
5. Жирле бюджет проектын тәзү тәртибе һәм сроклары муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

14 маддә. Жирле бюджет проектын тәзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль берәмлек бюджеты проектын тәзү:
  - Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләрне) билгеләүче Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниесөнә юлламасы нигезләмәләрендә;
  - Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлламасы;
  - муниципаль берәмлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
  - муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;
  - озак сроклы чорга муниципаль берәмлекнең бюджет фаразында (бюджет фаразы проектында, бюджет фаразына үзгәрешләр проектында);
  - муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, муниципаль программаларны үзгәртү проектларында).

2. Жирле бюджет проектын үз вакытында һәм сыйфатлы тәзү максатларында муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты муниципаль берәмлек Башкарма комитетының башка вазыйфаи затларыннан, шулай ук жирле үзидарәнен башка органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

15 маддә. Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы

1. Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы ел саен кимендә өч елга муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә әзерләнә.

Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын әзерләү муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органы (вазыйфаи заты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.
2. Социаль-икътисадый үсеш фаразы муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан жирле бюджет проектын муниципаль берәмлек советына кертү турында Карап кабул иту белән бер үк вакытта хуплана.

3. Жирле бюджет проектын төзү яисө карау барышында муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсес фаразын үзгәрту жирле бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

16 маддә. Озак вакытлы бюджет планлаштыруы

1. Озак вакытлы бюджет планлаштыру озак сроклы чорга муниципаль берәмлекнең бюджет фаразын булдыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль берәмлекнең озак сроклы чорга бюджет фаразы муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсешен тиешле чорга фаразлау нигезендә алты һәм аннан да күбрәк елга һәр өч ел саен әзерләнә.

Озак вакытлы чорга бюджет фаразы муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсес фаразының тиешле чорга үзгәрүен һәм муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет турында аның гамәлдә булу чорын озайтмыйча кабул ителгән каарын исәпкә алып үзгәртелергә мөмкин.

3. Әзерләү һәм раслау тәртибе, гамәлдә булу чоры, шулай ук озак вакытлы чорга муниципаль берәмлекнең бюджет фаразының составына һәм эчтәлегенә карата таләпләр, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

4. Муниципаль берәмлекнең озак вакытлы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр проекты) (муниципаль программаларны финанс белән тәэммин итү курсәткечләреннән тыш) муниципаль берәмлек советына жирле бюджет турындагы каар проекти белән бер үк вакытта тапшырыла.

5. Муниципаль берәмлекнең озак вакытлы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразына үзгәрешләр) муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет турында каары рәсми басылып чыккан көннән алып ике айдан да артмаган срокта муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана (раслана).

17 маддә. Жирле бюджет керемнәрен фаразлау

1. Жирле бюджет керемнәре муниципаль берәмлек советына жирле бюджет турында каар проекти кертелгән көнгә гамәлдә булган муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы, шулай ук курсәтелгән датага кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган салымнар һәм жыемнар турындагы законнар, Россия Федерациясе Бюджет законнары һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль берәмлек Советы каарлары нигезендә фаразлана. Жирле бюджетның салым булмаган керемнәрен билгеләүчеләргә.

2. Жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм муниципаль берәмлек Советына карауга жирле бюджет турында каар проекти кертелгәннән соң кабул ителгән федераль законнарының, Татарстан Республикасы законнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары каарларының нигезләмәләре агымдагы финанс елында һәм план чорында жирле бюджетка агымдагы финанс елы курсәткечләре өлешендә үзгәрешләр кертелгәндә Чираттагы финанс елында исәпкә алына.

18 маддә. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 174.2 маддәсендә билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, муниципаль берәмлекнең финанс органы билгели торган тәртиптә һәм методика нигезендә гамәлгә ашырыла.

19 маддә. Салым чыгымнары исемлеге һәм бәяләү

1. Муниципаль берәмлекнең салым чыгымнары Исемлеге муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә муниципаль программалар, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләре киселешендә төзелә.

2. Муниципаль берәмлекнең салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациисе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне үтәп, муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә ел саен гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре муниципаль берәмлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләгәндә исәпкә алына.

20 маддә. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан алар билгели торган тәртиптә билгеләнә.

3. Муниципаль программаларны әзерләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында каарлар кабул итү тәртибе муниципаль берәмлек Башкарма комитетының муниципаль норматив хокукий акты белән билгеләнә.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук әлек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә һәм срокларда расланырга тиеш. Муниципаль берәмлек Советы муниципаль программалар проектларын һәм аларга үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәрне муниципаль берәмлек Советы каары белән билгеләнгән тәртиптә каарга хокуклы.

Муниципаль программалар агымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңга калмыйча бюджет турындагы каарга туры китерелергә тиеш.

4. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты билгеләгән муниципаль программалар исемлеге һәм структурасы нигезендә җирле бюджет чыгымнарының һәр программага туры килә торган максатчан статьясы буенча җирле бюджет турындагы каар белән раслана.

5. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткәру тәртибе һәм аның критерийлары муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан чираттагы финанс елыннан башлап әлек расланган муниципаль программын туткату яисә үзгәртү, шул исәптән муниципаль программын гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклеге турында Каар кабул ителергә мөмкин.

21 маддә. Муниципаль берәмлек Башкарма комитетының Резерв фонды

1. Җирле бюджетның чыгым өлеменән муниципаль берәмлек Башкарма комитетының Резерв фондын булдыру күздә тотыла.

2. Муниципаль берәмлек Башкарма комитетының Резерв фонды күләме җирле бюджет турындагы каар белән билгеләнә һәм күрсәтелгән каар белән расланган Җирле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең 3 процентыннан артмаска тиеш.

3. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты Резерв Фондының җирле бюджет составында кааралган бюджет ассигнованиеләреннән файдалану тәртибе муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

4. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап җирле бюджет үтәлеше турындагы еллық хисапка күшүп бирелә.

4 БҮЛЕК. ҖИРЛЕ БЮДЖЕТНЫ КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

22 маддә. Җирле бюджет турындагы каарның эчтәлеге

1. Жирле бюджет түрүндагы каарда жирле бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга жирле бюджет керемнәренең гомуми күләме, жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләме, жирле бюджет кытлығы (профициты), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, муниципаль берәмлек Советы каарлары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр (жирле бюджет түрүндагы Каардан тыш) керә.

2. Жирле бюджет түрүндагы каар белән:

1) жирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары Иsemлеге;

2) жирле бюджет кытлығын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Иsemлеге;

3) бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемчәләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча йә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча һәм (яисә) максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча бүлү чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясе чыгымнары төрләре, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, очракларда, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, муниципаль берәмлек Советы каары белән билгеләнгән;

4) Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

5) гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

6) Чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;

7) Чираттагы финанс елына һәм план чорына план чорына жирле бюджет расланган очракта шартлы рәвештә раслана торган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме план чорының беренче елына жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (Россия Федерациясе бюджет системасының максатчан билгеләнештәге башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), икенче елга план чорының жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә (жирле бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), Россия Федерациясе бюджет системасының максатчан билгеләнештәге башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбенә каралган);

8) Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет кытлығын финанслау чыганаклары;

9) Чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына һәм һәр елга - план чорына муниципаль эчке бурыйның югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурыйның югары чиге күрсәтелеп;

10) жирле бюджетның тиешенчә Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, муниципаль берәмлек Советы каары белән билгеләнгән башка күрсәткечләре.

23 маддә. Муниципаль берәмлек Советы каравына жирле бюджет түрүнда каар проектын керту

Жирле бюджет түрүнда каар проекты муниципаль бюджет Башкарма комитеты тарафыннан кертелә

бу елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек Советы каравына.

2. Жирле бюджет түрүндагы каарлар проекты белән бер үк вакытта муниципаль берәмлек советына:

1) муниципаль берәмлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

2) агымдагы финанс елynyң узган чорында муниципаль берәмлекнен социаль-икътисадый үсешенең якынча йомгаклары һәм агымдагы финанс елynyңда муниципаль берәмлекнен социаль-икътисадый үсешенең көтелә торган йомгаклары;

3) муниципаль берәмлекнен социаль-икътисадый үсеш фаразы;

4) Чираттагы финанс елyna һәм план чорына тәп характеристикалар фаразы (жирле бюджет керемнәренең гомуми күләме, жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләме, жирле бюджет кытлығы (профициты));

5) жирле бюджет проектына аңлатма языу;

6) бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисаплары;

7) Чираттагы финанс елышнан соң килә торган елның 1 гыйнварына һәм план чорының һәр елyna муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге;

8) агымдагы финанс елyna жирле бюджетның көтелә торган үтәлешен бәяләү;

9) курсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыклар кипел чыккан очракта бирелә торган муниципаль берәмлек Советы, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан тәкъдим ителгән әлеге органнарның бюджет сметалары проектлары;

10) жирле бюджет керемнәре чыганаклары реестрлары;

11) муниципаль программалар паспортлары (курсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары);

12) башка документлар һәм материаллар.

3. Әгәр тапшырылган документлар һәм материаллар составы әлеге статьяның 2 өлеше таләпләрене туры килмәсә, жирле бюджет турындагы карап проекты эшләп бетерү өчен муниципаль берәмлек Башкарма комитетына кире кайтарылырга тиеш.

24 маддә. Жирле бюджет турында карап проекты буенча гавами тыңлаулар

1. Муниципаль берәмлек Советы утырышында жирле бюджет турындагы карап проекты карапланчы, курсәтелгән проектның муниципаль берәмлек уставында һәм муниципаль берәмлек Советының тиешле карапы белән билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлаулары үткәрелә.

2. Гавами тыңлаулар йомгаклары буенча жирле бюджет турында карап проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр тәзелә, алар муниципаль берәмлек Башкарма комитетына жибәрелә һәм жирле бюджет турында карап проектын карау алдыннан муниципаль берәмлек советына житкерелә.

25 маддә. Жирле бюджет турындагы карап проектын карау һәм аны раслау тәртибе

1. Жирле бюджет турындагы карап проектын карау әлеге Нигезләмә һәм муниципаль берәмлек Советы Регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль берәмлек Советы Рәисе жирле бюджет турында карап проектын муниципаль берәмлек советына керткән көннән алып бер әш көненнән дә соңга калмыйча аны контролль-хисап органына экспертиза уздыру өчен, муниципаль берәмлек Советы депутатларына, шулай ук хокук чыгару инициативасының башка субъектларына искәрмәләр һәм тәкъдимнәр керту өчен жибәрә.

3. Контроль-хисап органы муниципаль берәмлек советына жирле бюджет турында карап проекты кертелгән көннән алып 3 календарь көннән дә соңга калмыйча курсәтелгән проектка анализ ясый, жирле бюджет турында карап проектын кабул итү турында яисә кире кагу турында бәяләмә әзерли һәм муниципаль берәмлек советына жибәрә, шулай ук булган очракта - жирле бюджет турында карап проектына тәзәтмәләр кертә.

4. Муниципаль берәмлек Советы депутатлары, хокук чыгару инициативасы субъектлары жирле бюджет турында карап проекты муниципаль берәмлек Советына кертелгән көннән алып 10 календарь көннән дә соңга калмыйча курсәтелгән проектны карыйлар һәм муниципаль берәмлек советына искәрмәләр һәм тәкъдимнәр жибәрәләр.

5. Гавами тыңлаулар нәтижәләре, контроль-хисап органы бәяләмәсе, муниципаль берәмлек Советы депутатларының һәм хокук чыгару инициативасының башка субъектлары депутатларының искәрмәләре һәм тәкъдимнәре муниципаль берәмлек Советы тарафыннан жирле бюджет турындагы карар проекты муниципаль берәмлек Советына көртөлгән көннән алыш 30 календарь көннән дә соңга калмыйча карала.

Әлеге өлешнен беренче абзацында күрсәтелгән документларны карау нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек Советы жирле бюджет турындагы карар проектын карарга яисә аны кире кагарга һәм эшләп бетерү өчен муниципаль берәмлек Башкарма комитетына кайтарырга карар кабул итә. Жирле бюджет турындагы карар проектын кире кагу турындагы карарда күрсәтелгән проектка тәзәтмәләр булырга тиеш.

6. Жирле бюджет турындагы карар проекты муниципаль берәмлек Советы тарафыннан күрсәтелгән проект муниципаль берәмлек Советына көртөлгән көннән алыш 10 календарь көннән дә соңга калмыйча ике уқылышта карала.

7. Беренче уқылыш предметы булып жирле бюджетның төп характеристикаларын карау тора:

- 1) жирле бюджет көрмәнәренең фаразлана торган гомуми күләме;
- 2) жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләме;
- 3) Чираттагы финанс елы ахырына муниципаль бурыйчның югары чиге;
- 4) жирле бюджет кытлыгы (профициты).

Муниципаль берәмлек Советы Жирле бюджет турындагы карар проектын беренче уқылышта караганда шулай ук аның концепциясе, муниципаль берәмлекнен социаль-икътисадый үсеше фаразы һәм муниципаль берәмлекнен бюджет һәм салым сәясәтенен төп юнәлешләре тикшерелә.

8. Муниципаль берәмлек Советының беренче уқылышы нәтижәләре буенча жирле бюджетның төп характеристикаларын раслау яисә жирле бюджет турындагы карар проектын кире кагу турында Карап кабул итәлә.

Жирле бюджет турындагы карар проекты беренче уқылышта кире кагылган очракта, муниципаль берәмлек Советы әлеге проектны эшләп бетерү өчен муниципаль берәмлек Башкарма комитетына тапшыра.

Муниципаль берәмлек башкарма комитеты 10 календарь көн эчендә жирле бюджет турындагы карар проектын эшләп бетерә һәм аны беренче уқылышта кабул итү өчен муниципаль берәмлек советына жибәрә.

9. Жирле бюджет турындагы карар проекты буенча фикер каршылыклары килеп чыккан очракта, муниципаль берәмлек Советы Рәисе Килештерү комиссиясе төзөргә мөмкин, аның составы һәм эш тәртибе муниципаль берәмлек Советы тарафыннан билгеләнә.

10. Жирле бюджет турындагы карар проектын икенче уқылышта карау предметы булып, тулаем алганда, күрсәтелгән проект һәм аңа күшүмталар тора.

11. Жирле бюджет турындагы карар агымдагы финанс елының 15 декабреннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек Советы тарафыннан тұлсынынча кабул итепергә тиеш.

12. Жирле бюджет турында муниципаль берәмлек Советы кабул иткән карар имзалау һәм халықка житкерү өчен муниципаль берәмлек башлығына жибәрелә.

13. Жирле бюджет турындагы карар имзаланғаннан соң 10 көннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек уставында билгеләнгән тәртиптә рәсми рәвештә бастырып чыгарылырга тиеш.

14. Жирле бюджет турындагы карар Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Жирле бюджет турындагы карар агымдагы финанс елы башыннан үз көченә көрмәгән очракта, жирле бюджет белән вакытлыча идарә итү Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

26 маддә. Жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр көртү тәртибе

1. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты күрсәтелгән карарны хокукий жайга салу предметы булган барлық мәсьәләләр буенча жирле бюджет турындагы карарга

үзгәрешләр керту хакында карап проектын эшләүне тәэмин итә һәм аны муниципаль берәмлек советына тапшыра.

2. Жирле бюджет турыйнdagы карапга үзгәрешләр керту турыйнdagы карап проектын турыйдан-турсы муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты эшли.

3. Жирле бюджет турыйнdagы карапга үзгәрешләр керту турыйнdagы карап проектын карапу һәм раслау муниципаль берәмлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет турыйнdagы карапга үзгәрешләр керту турыйнdagы карапы имзаланганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек уставында билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыгарга тиеш.

5 БҮЛЕК. ЖИРЛЕ БЮДЖЕТ ҮТӘЛЕШЕ

27 маддә. Жирле бюджет үтәлеše нигезләре

1. Жирле бюджетның үтәлеšeен муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тәэмин итә.

2. Жирле бюджетны үтәүне оештыру муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи затына йөкләнә.

3. Жирле бюджет үтәлеše жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

4. Жирле бюджет кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомствога буйсынуы нигезендә үтәлә.

5. Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары үтәлеšeенә казначылык хезмәте курсәту Федераль казначылык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

6. Жирле бюджет үтәлеšeенә казначылык хезмәте курсәту өчен федераль казначылыкта әлеге Нигезләмәнен 27.4 маддәсен исәпкә алыш бердәм бюджет счеты ачыла, аның аша бюджет үтәлеše буенча барлык операцияләр башкарыла.

28 маддә. Жыелма бюджет имзасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алыш бару тәртибе муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

2. Жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр керту финанс органы житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Жыелма бюджет язмасының расланган курсәткечләре жирле бюджет турыйнdagы карапга туры килергә тиеш.

3. Жирле бюджет турыйнdagы карапга үзгәрешләр керту турыйнда Карап кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләрне раслый.

Жыелма бюджет язмасына, Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 маддәсендәге 3 пунктында каралган очракларда, жирле бюджет турыйнdagы карапга үзгәрешләр кертмичә, финанс органы житәкчесе караплары нигезендә үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

4. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган курсәткечләре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башланганчы бюджет акчаларын төп бүлүчеләргә житкерелә.

29 маддә. Кассай планы

1. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты касса планын төзү һәм алыш бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш урнаштыручылар, жирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан касса планын төзү һәм алыш бару өчен кирәkle белешмәләрнең составын һәм тапшыру срокларын билгели.

2. Касса планын төзү һәм алыш бару муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

30 маддә. Көрөмнәр һәм чыгымнар буенча жирле бюджет үтәлеше

1. Көрөмнәр буенча жирле бюджетны үтәу Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирле бюджетны чыгымнар буенча үтәу, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

31 маддә. Бюджет имzasы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзу һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә керте, муниципаль берәмлекнең финанс органы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм финанс органы тарафыннан расланган бюджет йәкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йәкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

3. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4. Бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасында расланган күрсәткечләрне жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә үзгәрту жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә рәхсәт ителми.

Бюджет акчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә үзгәрту бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә рәхсәт ителми.

32 маддә. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча жирле бюджет үтәлеше

1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан жыелма бюджет язмасы нигезендә, жирле бюджетның бердәм счетындагы калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акча йәкләмәләрен түләүне санкцияләү муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

33 маддә. Шәхси счетлар

1. Жирле бюджет көрөмнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу Федераль Казначылыкта ачылган шәхси счетларда башкарыла.

2. Жирле бюджетны үтәу буенча операцияләрне исәпкә алу, әлеге статьяда билгеләнгән очраклардан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда, Федераль казначылыкта финанс органына ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

3. Россия Федерациясе законнары нигезендә жирле бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча карамагына керә торган һәм Россия Федерациясе Хәкүмәтे билгеләгән очракларда һәм тәртиптә кире кайтарылырга яисә күчерелергә тиешле акчалар белән операцияләрне исәпкә алу ул финанс органында ача торган шәхси счетларда башкарыла.

4. Муниципаль бюджет учреждениеләре һәм муниципаль автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, ул финанс органында ача торган шәхси счетларда башкарыла.

5. Бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затлар, финанс белән тәэммин итү чыганагы жирле бюджеттан бирелгән акчалар булган бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда

билгеләнгән очраклардан тыш, ул финанс органында ача торган лицевой счетларда башкарыла.

6. Финанс органында шәхси счетлар ачу һәм алып бару Федераль казначылык билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

34 маддә. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенә бюджет сметасы Россия Федерациисе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүче билгеләгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыруучы жирле үзидарә органы булып торучы казна учреждениесенә бюджет сметасы шуши органның житәкчесе яисә Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән тәртиптә шуши орган исеменнән эш итәргә вәкаләтле башка зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенә бюджет сметасының расланган курсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен башкаруны тәэммин иту буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә аңа кадәр житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенә бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны гамәлгә ашыру өчен муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларның планграфикларын төзегендә каралган финанс белән тәэммин иту күләмнәрен исәпкә алып төзелә, алар муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә раслана.муниципаль ихтыяжлар.

Казна учреждениесенә бюджет сметасында өстәмә рәвештә казна учреждениесенә бюджет сметасын төзү һәм алып бару тәртибендә каралган башка курсәткечләр расланырга тиеш.

Житәкчесенә аны казна учреждениесенә бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә раслау хокуку бирелгән казна учреждениесенә бюджет сметасы курсәткечләре чыгымнар төрләре элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары буенча бюджет йөкләмәләренең житкерелгән лимитлары чикләрендә, шулай ук өстәмә рәвештә дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясенә житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары.

35 маддә. Финанслауның инч чик күләмнәре

1. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирле бюджетның чыгымнар буенча үтәлешен оештырганда агымдагы финанс елының тиешле чорында акчалата йөкләмәләр өчен түләүнең инч чик күләмен (финанслауның инч чик күләмнәрен) раслау һәм бюджет акчаларын төп курсәтүчеләргә, курсәтүчеләргә һәм алучыларга житкерү күздә тотылырга мөмкин.

2. Финанслауның инч чик күләмнәре тулаем алганда бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алучыга карата ай саен яисә квартал саен йә бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне, бүлүчеләрне һәм алучыларны финанслауга заявкалар нигезендә агымдагы финанс елы башыннан үсә барган йомгак белән билгеләнә.

36 маддә. Жирле бюджетны үтәгендә жирле бюджет турындагы карап белән расланганнан тыш фактта алынган керемнәрдән файдалану

1. Жирле бюджетны үтәгендә жирле бюджет турындагы карап белән расланган керемнәрнең гомуми күләмнән тыш фактта алынган керемнәр муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан жирле бюджет турындагы карапга үзгәрешләр кертмичә генә муниципаль бурыйчларны биләүгә, муниципаль бурыйчны каплауга, шулай ук, аларны үтәүгә каралган бюджет ассигнованиеләре житәрлек булмаган очракта, муниципаль

берөмлекнең гавами норматив йөклөмәлөрен үтәугө жибәрелә ала., Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 маддәсeneң 3 пунктында каралған.

2. Максатчан билгеләнештәге (аларны бирү түрында хәбәрнамә алган очракта) субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 маддәсендәге 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә жирле бюджетка керүчеләр, шулай ук физик һәм юридик затлардан жирле бюджетны үтәгәндә жирле бюджет түрында карап белән расланганнан тыш фактта алынган кире кайтарылмый торган кертемнәр керемнәр бюджетына жирле бюджетның күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган чыгымнарын арттыруга жибәрелә, жыелма бюджет язмасына жирле бюджет түрнадагы карапга үзгәрешләр кертмичә генә үзгәрешләр кертең.

37 маддә. Бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү буенча операцияләр

1. Жирле бюджетның бердәм счетындағы калган акчалар белән идарә итү операцияләре жирле бюджетның бердәм счетындағы вакытлыча буш акчаларны урнаштырудан һәм калган акчаларны тәэммин итү өчен жирле бюджетның бердәм счетындағы акчаларны жәлеп итүдән гыйбарәт.

2. Муниципаль берөмлек башкарма комитеты, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, жирле бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча карамагына керә торган акчалар белән операцияләрне башкару һәм кире кагу өчен казначылық счетларындағы, финанс органына ачылган бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең акчалар белән операцияләрне башкару һәм чагылдыру өчен казначылық счетларындағы, казначылық счетларындағы калган акчаларны жәлеп итә. бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затларның акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен, финанс органына ачылган бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан.

3. Муниципаль берөмлек башкарма комитеты жәлеп итегендә акчаларны элек күчерелгән казначылық счетларына, шул исәптән жәлеп итегендә акчалар исәбеннән операцияләр үткәру максатларында, күрсәтелгән акчаларны алучыларның күрсәтмәләрен үтәүгө кабул иткән көннең икенче эш көненнән дә соңга калмыйча, шулай ук агымдагы финанс елы тәмамланганда, әмма агымдагы финанс елының соңғы эш көненнән дә соңга калмыйча кире кайтара.

4. Жәлеп итегендә акчаларны жирле бюджетның бердәм счетыннан элек күчерелгән казначылық счетларына әлеге маддәнен 3 өлеше нигезендә кире кайтару, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, муниципаль берөмлекнең башкарма комитеты билгеләгендә гамәлгә ашырыла.

38 маддә. Агымдагы финанс елын тәмамлау

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 маддәсендәге 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш, жирле бюджетны үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана.

Агымдагы финанс елында жирле бюджетны үтәү буенча операцияләрне төгәлләү муниципаль берөмлекнең башкарма комитеты билгеләгендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөклөмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көчен югалта.

3. Муниципаль берөмлек башкарма комитеты агымдагы финанс елы тәмамланганда бюджет акчаларын алучыларны Чираттагы финанс елының гыйнварында Россия Федерациясенде эшләми торган бәйрәм көннәрендә эшчәнлекләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле акчалар белән тәэммин итү тәртибен билгели.

6 БҮЛЕК. БЮДЖЕТ ХИСАБЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРУ, КАРАУ һәМ РАСЛАУ

39 маддә. Бюджет хисабын төзү

1. Бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет хисабын бюджет акчаларын ведомство буйсынуындагы алучылар (бұлғучеләр), жирле бюджет керемнәре администраторлары, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары тарафыннан үзләренә тапшырылған бюджет хисабы нигезендә төзиләр.

Жирле бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет хисабын муниципаль берәмлек Башкарма комитетына ул билгеләгән срокларда тапшыралар.

2. Муниципаль берәмлекнен бюджет хисабы муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты тарафыннан бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының бюджет хисабы нигезендә төзелә.

3. Муниципаль берәмлекнен бюджет хисабы еллық була. Жирле бюджет үтәлеше турында хисап квартал саен бирелә.

4. Ағымдагы финанс елның беренче кварталы, ярты еллығы һәм тугыз ае өчен жирле бюджет үтәлеше турында хисап муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм муниципаль берәмлек советына һәм контроль-хисап органына жибәрелә.

5. Жирле бюджет үтәлеше турында еллық хисап муниципаль берәмлек Советы карары белән расланырга тиеш.

40 маддә. Жирле бюджет үтәлеше турында еллық хисапны тышкы тикшеру

1. Жирле бюджет үтәлеше турында еллық хисап муниципаль берәмлек Советында каралганчы тышкы тикшерүгә дучар ителә, аңа бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисабына тышкы тикшерү һәм жирле бюджет үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә әзерләү керә.

2. Жирле бюджет үтәлеше турында еллық хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, контроль-хисап органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты аңа бәяләмә әзерләү өчен ағымдагы елның 1 апреленнән дә соңға калмыйча жирле бюджет үтәлеше турында хисап тапшыра. Жирле бюджет үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган сротта башкарыла.

4. Контроль-хисап органы, бюджет акчаларының баш администраторларының еллық бюджет хисабына тышкы тикшерү курсәткечләрен исәпкә алып, жирле бюджет үтәлеше турында Хисапка бәяләмә әзерли.

5. Жирле бюджет үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә контроль-хисап органы тарафыннан муниципаль берәмлек советына бер үк вакытта муниципаль берәмлек Башкарма комитетына жибәрелә.

41 маддә. Жирле бюджет үтәлеше турында еллық хисапны муниципаль берәмлек Советы тарафыннан тапшыру, карау һәм раслау

1. Жирле бюджет үтәлеше турында еллық хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе муниципаль берәмлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирле бюджет үтәлеше турында еллық хисап муниципаль берәмлек советына ағымдагы елның 1 маеннан да соңға калмыйча тапшырыла.

3. Жирле бюджет үтәлеше турында еллық хисап белән бер үк вакытта аңа жирле бюджет үтәлешенә һәм бюджет хисабына анализ ясалған аңлатма языу һәм муниципаль биремнен үтәлеше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр, жирле бюджет үтәлеше турында карар проекты, жирле бюджет үтәлеше турында башка бюджет хисабы, бюджет Россия Федерациясе законнары белән.

4. Жирле бюджет үтәлеше турында еллық хисапны карау нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек Советы жирле бюджет үтәлеше турында карарны раслау йә кире кагу турында Карап кабул итә.

Муниципаль берәмлек Советы жирле бюджет үтәлеше турында карарны кире каккан очракта, ул белешмәләрнен дөрес булмаган яисә тулы булмаган чагылышы

фактларын бетерү һәм кабат тапшыру өчен бер айдан да артмаган вакытка кире кайтарыла.

5. Хисап финанс елында жирле бюджет үтәлеше турындағы хисап, жирле бюджет керемнәренең, жирле бюджет чыгымнарының һәм жирле бюджет кытлығының (профицитының) гомуми күләмен құрсәтеп, муниципаль берәмлек Советы карары белән раслана.

6. Хисап финанс елында жирле бюджет үтәлеше турындағы карага аерым күшымталар белән құрсәткечләр раслана:

1) жирле бюджет керемнәре классификациясе кодлары буенча жирле бюджет керемнәре;

2) жирле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча жирле бюджет чыгымнары;

3) жирле бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча жирле бюджет чыгымнары;

4) жирле бюджет кытлығын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча жирле бюджет кытлығын финанслау чыганаклары;

5) муниципаль берәмлек Советы тарафыннан билгеләнгән башка құрсәткечләр.

42 маддә. Гавами тыңлаулар

Хисап финанс елында жирле бюджет үтәлеше турындағы хисап муниципаль берәмлек Советы утырышында карапганчы Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районнының «Бәйрәкәтамак авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставында яисә муниципаль берәмлек Советы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлаулар үткәрелә.

7 БҮЛЕК. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

43 маддә. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыруучы органнар

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыралар:

1) Контроль-хисап органы;

2) муниципаль берәмлек финанс органының вазыйфаи заты;

2. Контроль-хисап органы тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра.

3. Муниципаль берәмлекнең финанс органының вазыйфаи заты Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра.

44 маддә. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча контроль-хисап органы вәкаләтләре

1. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча контроль-хисап органы вәкаләтләре булып:

1) бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукий актлар, физик затларга жирле бюджеттан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрене һәм йөкләмәләрене билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәлешен, шулай ук муниципаль контрактларның, жирле бюджеттан акчалар бирү турындағы шартнамәләренең (килешүләрнен) шартларының үтәлешен тикшереп тору;

2) бюджет акчаларының, жирле бюджет үтәлеше турында квартал һәм еллык хисапларның баш администраторларының бюджет хисабын төзүнең һәм тапшыруның дөреслеген, тулылығын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшереп тору;

3) 2011 елның 7 февралендәге «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»ғы 6-ФЗ санлы Федераль закон белән билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле вәкаләтләрен контроль-хисап органы гамәлгә ашырганда:

1) 2011 елның 7 февралендәге «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»ғы 6-ФЗ санлы Федераль закон нигезендә

билгелөнгөн тәртиптә контролъ һәм эксперт-аналитик чарапарны гамәлгә ашыру барышында тикшерүләр, ревизияләр, анализлар, тикшеренүләр, мониторинг үткәрелә;

2) күрсәтмәләр, күрсәтмәләр контролъ объектларына жибәрелә;

3) финанс органына мәжбүриләүнең бюджет чарапарын куллану турында хәбәрнамәләр жибәрелә;

4) административ хокук бозулар турындагы законнарда билгелөнгөн тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алып барыла.

45 маддә. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча финанс органы вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча финанс органы вәкаләтләре булып:

1) бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлық исәбенә, бухгалтерлық (финанс) хисабын төзүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәлешен тикшереп тору;

2) физик затларга жирле бюджеттан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрне һәм йөкләмәләрне билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәлешен, муниципаль мәлкәт белән идарә иткәндә һәм эш иткәндә һәм (яисә) андан файдаланганда жирле бюджетның керемнәрен булдыруны һәм гамәлгә ашыруын, шулай ук жирле бюджеттан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турындагы шартнамәләрнең (килешүләрнен) шартларын үтәүне тикшереп тору;

3) жирле бюджеттан акчалар бирү турындагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (килешүләр) шартларының, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очракларда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (килешүләр) шартларының үтәлешен тикшереп тору;

4) бюджет акчаларын (жирле бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) алардан файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль биремнәрнең үтәлеше турындагы хисапларның, жирле бюджеттан акчалар бирү нәтижәлелеге күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дөреслеген тикшереп тору;

5) дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында каралган сатып алулар өлкәсендәге контроль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле вәкаләтләрен муниципаль берәмлек финанс органының вазыйфай заты гамәлгә ашырганда:

1) тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрелә;

2) контролъ объектларына актлар, бәяләмәләр, тәкъдимнәр һәм (яисә) күрсәтмәләр жибәрелә;

3) мәжбүриләүнең бюджет чарапарын куллану турында хәбәрнамәләр жибәрелә;

4) административ хокук бозулар турындагы законнарда билгелөнгөн тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алып барыла;

5) тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшеренүләр уздыру өчен кирәkle экспертизалар уздыру билгеләнә (оештырыла);

6) мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре турында һәм мәгълүматны яклау хакында Россия Федерациясе законнары, дәүләт сере һәм закон белән саклана торган башка сер хакында Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларына Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәkle дайими керү мөмкинлекке барлыкка килә;

7) муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен башкарыйлан товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә гамәлгә яраксыз дип тану турындагы дәгъвалар судка жибәрелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле Россия Федерациисе Хөкүмәтененә норматив хоқукий актлары белән расланган федераль стандартлар нигезендә гамәлгә ашырыла.